

SÈRIE 2

Reinterpretació i recreació d'una obra d'art.

Consideracions generals:

Cal tenir en compte que no hi ha una única resposta. Per tant, i només a títol orientatiu, esmentem una llista d'idees clau per a cada opció.

Exercici 1

(2 punts)

OPCIÓ A.

L'estudiant ha d'analitzar els valors semàntics de la **imatge 1** en un màxim de 10 línies.

IDEES CLAU:

La imatge té prou elements visuals coneguts per l'estudiant, perquè pugui suggerir diverses interpretacions. Si s'argumenten de forma coherent, poden ser totes elles vàlides.

Quadre representatiu d'una època i d'unes circumstàncies dramàtiques. Fou un encàrrec del govern de la Segona República per formar part del Pavelló Espanyol a l'Exposició Internacional de París de 1937. Els reportatges fotogràfics a França del bombardeig a la vila basca, especialment de la revista *L'Humanité*, varen causar una forta commoció i van ser el detonant de l'obra. Malgrat el seu títol i de les circumstàncies en què va ser realitzat, no hi ha en ell cap referència concreta al bombardeig. No és, per tant, un quadre narratiu, sinó simbòlic. L'obra és un crit contra la guerra des del punt de vista de les víctimes, una reflexió sobre la destrucció i el dolor.

El quadre *Guernica* ha suscitat nombroses i polèmiques interpretacions, ressaltem alguns aspectes de l'obra:

1. El tema i el context històric ens remetent a una situació de dolor, de mort i de desfeta física i moral. Tots els seus elements són susceptibles de ser interpretats simbòlicament: el foc, el toro, el cavall, els nens, les mares, la llum, la bombeta, la porta, la fugida, el crit, l'esquarterament, el drama. El conjunt està sustentat per un tractament visual, estètic i compositiu que reforça la simbologia:

1.a. Es tracta d'una obra de grans dimensions, 349,3 cm d'alçària per 776,6 cm de llargària, tal com s'indica a l'enunciat de la imatge 1. La composició piramidal es

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

divideix en dos grups, el primer dels quals està integrat per tres animals: el toro, el cavall ferit i l'ocell alat que s'aprecia tènueament al fons, a l'esquerra. Els éssers humans componen un segon grup.

2.a. El color i la llum funcionen d'una manera conjunta. La sobrietat cromàtica, la intensitat dels motius i la manera d'articular-los determinen l'extremat caràcter tràgic de l'escena. La llum és antinaturalista, i serveix, sobretot, per guiar-nos pel quadre creant efectes que accentuen el dibuix i la tragèdia. En general, els personatges fonamentalment apareixen fortament il·luminats, sense ombres, la qual cosa accentua la seva bidimensionalitat.

3.a En certs llocs s'aprecia la deformació a la qual Picasso sotmet les formes per donar una major expressivitat (el cap del cavall, les mans engrandides de la dona que subjecta el seu fill mort o les cames deformes de la dona de la dreta). De la mateixa manera, es produeixen transferències de les qualitats dels objectes, tal com ocorre en les llengües que es converteixen en objectes punxants, com ganivets, o en els ulls de les dues dones dels extrems, que s'han convertit en les seves pròpies llàgrimes.

4.a. Diversos referents acompanyen l'obra. El tema de la crucifixió, que s'insinua en la figura masculina ajaguda al terra, ha estat un tema tractat al llarg de la història de l'art occidental.

Es valoren també aquells comentaris fruit de l'experiència directa i personal de l'alumne, com ara visites a exposicions, relacions amb obres literàries, cinematogràfiques o musicals.

Es valora la qualitat de les argumentacions i molt especialment l'ús de la terminologia adequada i pròpia de l'assignatura.

OPCIÓ B.

L'estudiant ha de fer una anàlisi per estudiar la composició mitjançant un esquema de la imatge 2 i, a més, fer una breu descripció de la composició.

IDEES CLAU:

Imatge 2

Obra concebuda de manera frontal i bastant equilibrada. Està construïda a partir de la confrontació de dues imatges descontextualitzades (el quadre *Guernica* i un personatge de còmic, *el Caballero del Antifaz*, molt conegut als tebeos dels anys 40 a Espanya). Aquest diàleg fa evident la reflexió sobre el procés de transformació d'una imatge (amb una càrrega simbòlica molt forta) i el seu significat. L'obra remet al caràcter d'un *collage*, resolt amb pintura acrílica de tintes planes. L'estructura formal del quadre és lògica, fins i tot tradicional, seguint les normes acadèmiques. La disposició del quadre és semblant a un tríptic, el panell central està ocupat per la figura de còmic i el llum. Els laterals actuen de context. S'observa també una altra ordenació espacial, un triangle articula la composició de manera simètrica. Els autors generen una il·lusió espacial de profunditat amb la superposició d'elements, les línies obliqües laterals, el contrast entre el color de la figura de còmic i el fons, la franja horitzontal del terra i el primer pla del cap del cavall.

Es valora la qualitat de les argumentacions i l'ús de la terminologia adequada.

Observació: hem presentat dos esquemes orientatius, però es valorarà qualsevol altre esquema que, tot i ser diferent dels presentats en aquestes pautes, demostrï una comprensió estructural de la imatge.

1er esquema:

Composició global triangular. Escena dividida en tres franges perpendiculars pràcticament iguals en superfície.

2on esquema:

Situació de la perspectiva que situa l'escena en un espai tancat, estructurat en zones d'interès (com a exemple, n'hem marcat 4 de les moltes que es poden localitzar).

Exercici 2

(8 punts)

Consideracions generals:

Aquest és un exercici englobat dins el tema «Interpretació i recreació d'obres d'art». L'objectiu global de l'exercici és obtenir una nova versió del quadre *Adamo ed Eva nel Paradiso* de Tiziano. La imatge 2 ha de servir d'inspiració d'una manera de reinterpretar una obra d'art, però no es pot copiar directament.

Es tracta d'un exercici de creació complex, en què l'estudiant ha de sintetitzar diferents aptituds habituals en l'aprenentatge del dibuix artístic. Concretament en aquest cas, ha de sintetitzar les capacitats de representació que tenen relació amb l'estudi d'un quadre molt representatiu de la història de l'art, del qual s'ha de crear una nova versió. Aquests capacitats són:

1. La memòria visual, ja que es demanen representacions de figures humanes, objectes i contextos que sens dubte figuren en l'arxiu visual personal.
2. Capacitat de representació, ja que es requereix versemblança dels elements representats i transformats.
3. Interpretació i imaginació, és a dir, intentar donar una resposta pròpia i original resultat de la transformació subjectiva dels elements triats.
4. Domini tècnic, en l'ús de la tècnica triada segons l'opció A o B.

Com a consideracions generals cal tenir en compte que l'examinand té l'opció de resoldre l'enunciat usant diferents graus de figuració i que es valorarà:

- Les qualitats estètiques, expressives i representatives per les quals l'examinand ha optat.
- La destresa en l'ús de la tècnica emprada i escollida lliurement.
- El risc en presentar solucions creatives.

Esbossos

(2 punts):

En el primer esbós l'examinand ha d'estudiar la reinterpretació del quadre de Tiziano (pàgina 8 del quadern d'examen), mentre que en el segon ha d'estudiar només un detall de la composició (pàgina 9 del quadern d'examen).

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

Aquestes intencionalitats han d'ésser ben evidents als esbossos. NO es puntuen els esbossos que no responguin a l'enunciat de la pregunta. L'esbós ha de servir per preparar realment el dibuix gran.

Es valora:

- La utilització clara del dibuix per fer un projecte artístic (dibuix en DIN A3 de 29,7 cm x 42 cm) i com a mitjà de pensament visual.
- La destresa en l'ús del mitjà triat.

Treball de 29,7 x 42 cm

(6 punts)

Es valora:

- Especialment la capacitat de reinterpretar l'obra de Tiziano.
- La creativitat en la interpretació dels elements que es demanen en l'enunciat.
- La competència gràfica per resoldre de manera versemblant els elements del quadre de Tiziano.
- Les aportacions imaginatives en la representació i relació dels elements. La capacitat per dotar l'escena dibuixada de coherència visual global.
- L'habilitat de l'examinand a l'hora de resoldre la representació del caràcter de la llum de l'escena imaginada, tal com es demana a les observacions de l'enunciat.
- El domini de la composició i de la superfície del dibuix.
- El bon tractament de la tècnica triada.
- Altres aspectes que el corrector pot considerar en funció de la mena de dibuix que s'hagi fet.

El corrector adoptarà els criteris de flexibilitat recomanats a les informacions específiques.

L'examinand té l'opció d'escollir la tècnica dintre de les anomenades "tècniques seques" i optar per una resposta monocroma (opció A) o en color (opció B), per tant, es valorarà especialment l'ús correcte de la tècnica triada lliurement.

D'acord amb l'enunciat el corrector pot agrupar els diferents aspectes a avaluar en quatre blocs genèrics:

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

A. La relació versemblant entre els diferents elements del dibuix. La reinterpretació del quadre de Tiziano. La seva intencionalitat expressiva així com l'aspecte general de la representació.

(Valoració orientativa: 2 punts)

B. Tractament tècnic del dibuix. Bon ús del material triat.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

C. Creativitat, imaginació i risc en les aportacions.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

D. Composició (ocupació del pla gràfic, equilibri de zones, ordenació i estructura dels elements, resolució dels efectes de perspectiva.

(Valoració orientativa: 1 punt)

SÈRIE 5

Geometria de l'espai

Exercici 1

(2 punts)

OPCIÓ A.

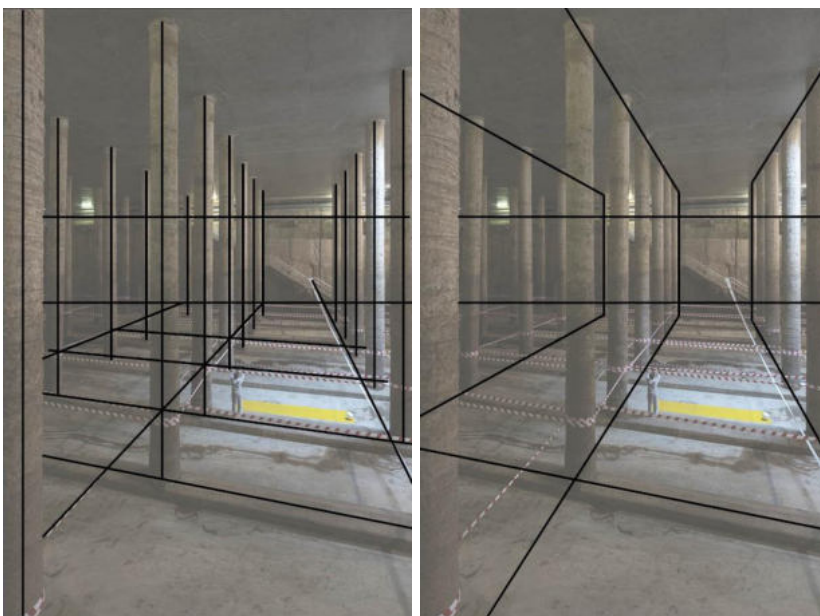
L'estudiant ha d'analitzar la composició de la **imatge 1**, en un màxim de cinc línies, i acompanyar-la d'un croquis.

Es tracta d'una composició vertical, on es pot veure un espai en perspectiva cònica. Aquest està marcat per quatre files verticals de columnes que marquen la profunditat. També són importants les diagonals que formen les cintes de mesurament que es creuen entre elles dibuixant una retícula a tot l'espai. Les columnes, les cintes, les línies del sostre i les del terra creen un espai parcel·lat de cubs i rectangles.

Es valora l'ús de la terminologia adequada.

Es valora la qualitat de les argumentacions.

Els croquis poden tenir diferents plantejaments, tots ells vàlids. El corrector ha d'avaluar la capacitat de l'examinand alhora d'entendre la imatge. Aquestes són dues propostes orientatives:

Es mostren dues imatges que són dos exemples per explicar gràficament la composició:

Primera imatge (esquerra): Línies verticals formant 3 files en perspectiva cònica sobre un pla horitzontal.

Segona imatge (dreta): Tres plans verticals en perspectiva cònica sobre un pla horitzontal.

OPCIÓ B.

L'estudiant ha de fer una anàlisi cromàtica de la imatge 2 en un màxim de deu línies.

Aquesta imatge presenta una gran varietat de colors plans, la majoria d'ells molt saturats. És evident el contrast cromàtic entre colors primaris —groc, magenta i cian—, així com amb els secundaris —Verd, violeta i taronja—. També és significatiu els valors que aporta el negre, ja que marca els contorns de moltes formes, i alhora crea espais d'ombra i foscor. Per la seva part, el blanc juntament amb els grocs, aporten les zones de més lluminositat de l'obra, i en el cas concret del blanc coincideixen amb les que sobresurten més de la perspectiva que es presenta en la composició. Per la gamma cromàtica i per la seva aplicació, es pot dir que l'ús del color és estrident i té certa agressivitat, així com que en el seu conjunt denota una artificialitat propera a la que es troba en els còmics futuristes.

Es valora l'ús de la terminologia adequada.

Es valora la qualitat de les argumentacions.

Exercici 2

(8 punts en total)

Consideracions generals:

Aquest és un exercici englobat dins el tema "Geometria de l'espai", les imatges 1, 2, i 3 en fan referència explícita.

L'objectiu de l'exercici és obtenir una representació coherent d'un espai realitzat a partir de formes geomètriques a mà alçada, on apareguin elements arquitectònics i naturals. L'examinand ha de buscar solucions imaginatives en la transformació de l'espai i dels elements, per així obtenir un resultat personalitzat.

Es tracta d'un exercici de creació complex resultat de sintetitzar, per part de l'examinand, diferents aportacions parcials habituals en l'aprenentatge del dibuix artístic, en aquest cas articulades a partir de dibuixar de forma geomètrica un espai amb els elements arquitectònics i naturals que el conformen.

1. **La memòria visual**, ja que es demana el dibuix d'un espai amb elements arquitectònics i naturals que han d'estar transformats de forma geomètrica.
2. **Capacitat de representació**, ja que es requereix certa versemblança i conceptualització.
3. **Intencionalitat creativa**, és a dir intentar donar una resposta pròpia i original resultat de crear una combinació entre l'espai, els elements triats i la seva transformació geomètrica.
4. **Domini tècnic** en l'ús de la tècnica triada segons l'opció A o B.

Com a consideracions generals que cal tenir en compte:

- L'examinand té l'opció de resoldre l'enunciat usant diferents graus de figuració.
- Valorar les qualitats estètiques, expressives i representatives per les quals l'examinand ha optat.
- Valorar la destresa en l'ús de la tècnica emprada i escollida lliurement.
- Valorar el risc en presentar solucions creatives.

Ebossos

(2 punts)

En el primer esbós s'ha d'estudiar la composició i en el segon esbós s'ha de realitzar un estudi de la transformació geomètrica d'un element. Aquestes intencionalitats han de ser ben evidents en els esbossos. NO es puntuaran els esbossos que no responguin a l'enunciat de la pregunta.

L'esbós ha de servir per preparar el dibuix gran.

Es valora:

- Capacitat d'utilització del dibuix com a projecte artístic i com a mitjà de pensament visual.
- Destresa en l'ús del mitjà triat.

Treball de 29,7 x 42 cm

(6 punts)

Es valora:

- Concordança dels elements geomètrics que configuren l'espai.
- Capacitat per representar de forma geomètrica un espai amb elements arquitectònics i naturals.
- Capacitat per relacionar els elements amb el fons.
- Creativitat en la transformació geomètrica de l'espai i dels elements.
- Es tindrà en compte l'habilitat de l'examinand a l'hora de definir el contrast dels valors de les formes que apareixen a l'escena.
- Aportacions imaginatives en la construcció global de la composició.
- Bon tractament de la tècnica escollida.
- Composició i domini de la superfície del dibuix.
- Altres aspectes que el corrector pot considerar en funció del tipus de dibuix realitzat.

L'examinand té l'opció d'escollir la tècnica dintre de les anomenades "tècniques seques" i optar per una resposta monocroma (Opció A) o en color (Opció B),

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

conseqüentment s'ha d'avaluar especialment l'ús correcte de la tècnica, ja que ha estat triada lliurement.

D'acord amb l'enunciat el corrector pot agrupar els diferents aspectes a avaluar en quatre blocs genèrics:

- A. Relació versemblant entre els motius que apareguin a l'escena, així com l'aspecte general de la representació, les proporcions i el context imaginat i, en concret, del tractament geomètric de tota la composició.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

- B. Tractament tècnic del dibuix. Bon ús del material triat.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

- C. Creativitat, imaginació i risc en les aportacions.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

- D. Composició (ocupació del pla gràfic, equilibri de zones, ordenació i estructura dels elements).

(Valoració orientativa: 1,5 punts)